Sziszántól

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvévé:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 224. szám. Nagyvárad. Kedd, 1913. szeptember 30.

Közös célokért.

A polgármesterek kongresszusa.

Mikor évekkel ezelőtt megalakitották a magyar városok kongresszusát, csak a beavatottak fogták fel ennek a szövetkezésnek nagy horderejét, a jövőre kiható fontosságát.

Az egyesülést az a gondolat hozta össze, hogy a városok vezetői belátták, miszerint nagy célok, a városok közös érdekeit előmozditó eszmék keresztül vitelét megbénitja az a széttagoltság, amely lehetetlenné tette a városoknak a közös érdekek megvédését, a közös célok megvalósitását.

Az egyesülésben rejlő erőnek tudata, az egyöntetü müködés nyomán haladó válvetett munka sikerébe vetett hit adta az impulzust, hogy közös müködéssel igyekezzenek a városok fejlődését előbbre vinni.

Hogy az egyesülés mennyire üdvös volt, azt a városok kongresszusának aránylag rövid müködése alatt is fényes példák mutatják.

Elég ha rámutatunk arra az egy dologra, hogy pl. a városok éveken át hiába kértek, könyörögtek az állam segitő támogatásáért, ellenszolgáltatásaul annak a rengeteg állami funciónak, amelyeket törvények és rendeletek alapján a városok terhére nyomtak.

A városok kérő szava mindég süket fülekre talált s komolyabban csak akkor kezdtek a dologgal foglalkozni, amikor a városok egyesülten tárták fel a helyzetet, a sérelmeket s kimutatták, hogy ha az állam nem siet segitő karjával a városok helyzetének javitására, beáll a városok szépen indult fejlődésében a stagnáció, amely pedig éppen ugy nem érdeke a városoknak, mint magának az államnak, mert az államnak, a magyarságnak főerőssége a virágzó, fejlődött városokban birja legbiztosabb alapját.

A városok állami támogatása tehát tagadhatlanul a városok kongresszusának egyik becses sikere, ennek a következetes munkája nyomán készült a városi törvény.

A városok kongresszusának nagy jelentőségét ilyen példák után kicsinyelni nem lehet, sőt biztos reményt merithetünk a tegnapi tanácskozásból, de főleg a program mára kitüzött kérdéseiből is, hogy a városok ilyen együtt munkálkodása, közös célok felé törekvése a jövőben még szebb, még üdvösebb eredményeket biztosit.

Gyönyörüen emelte ki a kongresszus jelentőségét s általában a városok hatását a nemzet egész életére gróf Széchényi Miklós püspök a rezidenciában adott vacsorán elmondott tósztjában. Ez az előkelő helyről jött igaz és őszinte elismerés domboritotta ki a legszebben a kongresszus nagy fontosságát s ha a vendégek kellemes benyomásokkal távoznak Nagyváradról, ebben nagy része van Nagyvárad püspökének.

(vgy.)

Az ünnepségek lefolyásáról a következő tudósitást adjuk:

A fogadtatás.

Az érkező vendégek fogadására a rendezőbizottság vasárnap permanenciában volt kint a vasutállomáson.

A főbb vasutvonalakról érkező vonatok csaknem mindegyike hozott vendéget.

A déli budapesti gyorsvonattal többen érkeztek, különösen a Dunántulról: délután 4 órakor, a budapesti személyvonat szintén hozott néhány vendéget, mig a kolozsvári gyorsvonattal jöttek az erdélyi kongresszusi tagok.

A szilágy- és szatmármegyeiek a debreczeni vicinálison jöttek.

A fogadóbizottság részéről *Bordé* Ferenc főjegyzővel, *Jelinek* Géza h. főszámvevő, *Komlóssy* József tanácsnok, *Heringh* Sándor tb. aljegyző, *Doszpoly* Dezső tb. fogalmazó buzgólkodtak, hogy sem a fogadtatásnál, sem az elszállásolásnál ne legyen valami zavar.

A vendégek zöme az esti fővárosi gyorsvonattal jött.

A Rákóczi-uton, Szt. László- és Bémer-téren sok házat fellobogóztak; az üzletek zárva voltak ugyan, de igen sok kereskedő a bevonulás idejére kivilágitotta üzletét és a kirakatokat.

A közönség már este 6 óra után tömegesen vonult ki a vasutállomáshoz.

Komlóssy József gondoskodásából temérdek magánfogat és magánautomobil lepte el a vasutállomás előtti teret.

Fél 7 órakor már kint volt *Rimler* Károly polgármesterrel élén, az egész rendezőbizottság. Bordé Ferenc főjegyző, Komlóssy József, Lukács Ödön, Eleméry Ferenc tanácsnokok, Kőszeghy József főmérnök, Jelinek Géza főszámvevőhely., Jánossy Gyula főkapitányhelyettes, Mezey Gyula, Egely Alajos és Dayka Endre alkapitányok, Heringh Sándor, Bige József aljegyzők, Fráter

Fertőtlenitő anyagok: Nyers és tisztitott Lysoform, Carbolsav, Carbolmész, Formalin, Sublimat, Sublimat szappan stb. Legolcsóbb áron kaphatók.
☛ Tessék okvetlen árajánlatot kérni. ☚
Telefon 1302. szám.

Farkas István „Apolló“ drogeriája
Nagyvárad, Rimanóczy-palota, Rákóczy-ut.
Telefon 1302. szám.

t. fogalmazó, Kemény Ignác t. alkapitány, Kolontáry J. r. fogalmazó, Zllahy Antal és Vadász r. felügyelők: továbbá megjelentek a vendégek fogadására: dr Hoványi Gyula, dr Kiss Géza, dr Bochkor Mihály, dr Szandtner Pál jogtanárok, Darvassy Lajos, Szmetka L. Ödön, prem. r. házfőnök, dr Adorján Emil, dr Mayer László, Brüder Jenő, dr Lestyán Endre plébános, Fényes Manó, Levitter Miksa, dr Dénes Sándor, stb.

A gyorsvonat 15 perenyi késéssel robogott be; a kongresszusra érkező vendégek, élükön *Bárczy* Istváu budapesti polgármesterrel, az utolsó külön kocsiban ültek.

A kiszállásnál *Rimler* Károly polgármester az érkezők elé sietett s Bárczy Istvánt a következő pár meleg szóval fogadta:

Isten hozott! Szivből üdvözöllek benneteket! — kezet fogtak, megindultak a kijárat felé.

Ezzel a vonattal mintegy 45—50 vendég érkezett.

Pár perc alatt szállodánkint csoportositva, fogatokra, autókra ültek s berobogtak a városba.

A kongresszus vendégei.

A kongresszus igen népes, mert mintegy 140 vendég érkezett. A vendégek névsora a következő:

Arad: Kádár Kálmán h. pm. Baja: dr Hegedüs Aladár kir. tan. polgármester, Erdélyi Gyula főjegyző. Beszterce: Schreiber Ferenc polgármester. Breznóbánya: Bruóth János polgármester, Harrer Ferenc tanácsnok, Várhidy Lajos kong. titkár, dr Antal Géza orsz. képv. Budapest: Hermann Miksa egyet. tan. Pfeiffer Ignác egyet. tanár, Becsey Antal gépészmérnök, dr Ripka Ferenc szék. főv. gázmüvek igazgatója. Cegléd: dr Gombos Lajos polgármester. Csikszereda: dr Ujfalusy Jenő polgármester. Debrecen: dr Vargha Elemér tanácsnok, Márk Endre udv. tan., törv. hat. biz. tag. Jánossy Zoltán ref. lelkész, törv. hat. biz. tag. Deés: dr Bene Ferenc főügyész. Dicsőszentmárton: Kedves József polgármester. Dobsina: dr Langhoffer László polgármester. Eger: Jankovics Dezső királyi tanácsos, polgármester. Erzsébetváros: Trajánovits János polgármester. Esztergom: Vimmer Imre polgármester. Osváth Andor főjegyző. Felsőbánya: Farkas Jenő polgármester. Gölnicbánya: Faller Sándor polgármester. Gyöngyös: Kemény János polgármester, Barna Dezső városi mérnök. Győr: Vennes Jenő polgármester, Erdély Ferenc főmérnök. Gyula: dr Lovics Ödön polgármester, dr Bucskó Koriolán főjegyző. Hajduböszörmény: Somossy Béla polgármester. Hajduszoboszló: dr Fekete László polgárm. Hátszeg: Muzsnay Béla polgárm. Szakáts Emil főjegyző. Hódmvásárhely: Szathmáry Tihamér r.-főkap. Fejérváry Bertalan tan. Igló: Folgens Kornél polgármester. Kaposvár: Kovács-Sebestyén Gyula polgármester. Karcag: Szentesi-Tóth Kálmán polgármester. Kassa: dr Kreibel Edgár polgárm.-helyettes. Kecskemét: Sándor István polgármester, Szegedi György tanácsnok, Tormássy Ferenc főszámvevő, Kerekes Ferenc főmérnök. Késmárk: dr Wrohowszky Ottó polgármester. Kézdivásárhely: dr Török Andor polgármester. Kisujszállás: Gaál Kálmán polgármester, Szekeres Lajos mérnök. Kolozsvár: Fekete Nagy Béla polgárm.-helyettes. Komárom: dr Gaál Gyula tanácsnok. Korpona: dr Schnabel Károly polgármester és neje. Léva: dr Mocsy Aba polgármester-helyettes. Makó: dr Galambos Ignác polgármester, Gorcsa Péter tanácsjegyző. Marosvásárhely: dr Bernády György udv. tan. főispán, Nagy Imre. Medgyes: Theil Frigyes polgármester, Mezőtur: dr Kún Árpád polgármester. Miskolc: dr Szentpáli István orsz. gyül. képviselő, dr Nagy Ferenc polgármester, Nikkel tanácsnok. Nagybánya: dr Makray Mihály polgármester. Nagybecskerek: dr Perisits István polgármester. Nagyenyed: Sándor Jenő polgármester, dr Molnár Géza kir. biró. Nagykároly: Debreceni István kir. tan., polgármester, Nagykikinda: Majurszky polgm. Nagykőrös: Póka Károly polgm. dr Trummer Tamás főügyész, Szalay György tanácsnok. Nagyszeben: Lattemberg Lajos főmérnök, Nagyszombat: dr Franciscy Lajos polgármester, Nyiregyháza: Majerszky Béla kir. tan. polgármester, Nyitra: dr Thuróczy Tibor polgármester, Pancsova: dr Radda Ignác polgármester, Graff János banigazgató, bizottsági tag, Pápa: Mészáros Károly Ferenc József rend lovagja polgármester, Pécs: Nendtvich Andor polgármester, Pozsony: Brolly Tivadar kir. tan. polgármester, Rózsahegy: Noll Béla polgármester, Selmec és Bélabánya: Horváth Kálmán kir. tan. polgármester, Sopron: dr Töpler Kálmán polgármester, Szatmárnémeti: dr Vajay Károly kir. tan. polgármester, dr Antal Sándor főügyész, Figus Albert főszámvevő, Szászrégen: dr Schiffbäumer Hugó polgármester. Szászsebes: Schöpp János polgármester. Szeged: Balogh Károly tanácsnok. Szegszárd: dr Szentkirályi Mihály polgármester. Szentendre: dr Antóni Béla polgármester. Szentes: dr Mátéffy Ferenc polgármester, Bugyi Antal polgm. helyettes. Székelyudvarhely: Gotthard János polgármester. Székesfehérvár: dr Saára Gyula polgármester, Mohay Lajos tanácsnok. Szolnok: dr Harsányi Gyula polgármester. Szombthely: Benner Tóbiás polgm., Temesvár: Szilárd Emil főmérnök. Túrkeve: Czithat Károly pm. Ujbánya: Kotiers Emil polgármester, Ujpest: dr Miklós Antal polgármester, Vajdahunyad: Imre István polgármester, Wachter József képv. test. tag, Zólyom: dr Rosenauer Ottó polgármester, Zsolna: Rada Ignác polgármester, Érsekujvár: Steiner Gyula tanácsnok, Lugos: dr Willer József polgármester h., Ujvidék: Orbán Ignác müszaki tanácsos, Szamosujvár: Pattantyus Ábrahám Zachariás főjegyző. Gyulafehérvár: dr Roska Miklós polgármester, Zalaegerszeg: dr Korbay Károly polgármester, Budapest: dr Rácz Gyula stat. hiv. titkár. Budapest: Schinanek Emil müegy. tanár. Kolozsvár: Bőhm Ferenc főmérnök. Trencsén: ölvedi Uesnay Ernő kir. tan. polgármester. Budapest: Sztankovics Szilárd polgármester. Gyergyószentmiklós: Orel Dezső polgármester. Zilah: Báró Diószeghy Zsigmond polgármester. Körmöcbánya: Szmetanovics József polgármester. Szamosujvár: Tedorffy Lukács polgármester. Zombor: Henke Imre polgármester.

Budapestről a következő hirlapirók: Vikovári Allan (Pester Lloyd), dr Bodor Zsigmond (Magyar Hiradó) Brundl Károly.

Az előbb jelentkezők közül mintegy 10—15-en lemondtak; különösen a délvidékiek maradtak távol a kolera miatt.

A munkácsi polgármester is ez okból maradt el. Táviratozott, hogy a kolera ellen i védekezés miatt nem jöhet a kongresszusra, amelyre Isten áldását kéri.

A vendégeket a Rimanóczy-, Pannonia, Fekete Sas és Széchényi szállodákban helyezték el. *Vennes* György győri polgármestert gróf *Széchényi* Miklós megyés püspök fogadta vendégül.

Diszelőadás a szinházban.

Este a szinházban a polgármesterek tiszteletére diszelőadás volt. Éva került szinre, nagyrészt uj szereposztásban. Az első felvonás közepe felé érkeztek a vendégek, akiknek számára az első emeleti páholyok voltak fentartva. Érdekes képe volt a nézőtérnek: mint valami fekete koszoru vette körül a pazarul kivilágitott nézőteret a szmokingos urakkal megtelt páholysor. A város páholyában *Rimler* Károly polgármester és dr *Hoványi* Géza képviselő dr *Bárczy* Istvánt, Budapest polgármesterét és *Szentpály* István orsz. képviselőt látták vendégül. A polgármesterek érdeklődéssel néztek végig két felvonást s a második felvonás után az ismerkedő estélyre siettek.

Ismerkedési est.

Este kilenc óra után kezdődött az ismerkedési est a Kaszinó összes termeiben. A bejárat lobogókkal volt feldiszitve, a folyosón és a lépcsőfeljáraton gyönyörü délszaki növények pompáztak és a diszes termek káprázató fényben usztak. A legjobb hangulatban, kedélyesen folyt le az ismerkedési est, amelyen a vendégek diszes társaságán kivül részt vettek a város notabilitásai.

A kongresszus első napja.

Tegnap, hétfőn volt az ünnepély tulajdonképeni központja: a polgármesterek kongresszusa.

Bordé Ferenc főjegyző és *Kőszeghy* József főmérnök már 8 óra előtt fent voltak a városházán s a többi rendezőkkel gondosan előkészitettek mindent, hogy semmi se zavarja meg az ünnepséget.

Kilenc óra tájban a vendégek elözönlötték a Bémer- és Szent László-tereket, hogy megtekintsék a város központját.

Nemsokára kezdtek gyülekezni a városházán, ahol a bizottsági teremben nagy érdeklődéssel szemlélték a városi mérnöki hivatal által közszemlére kitett tervrajzokat, grafikai táblákat, leirásokat a város közintézményeiről, közmüveiről. A gazdag kollekció a vendégek között nagy érdeklődést keltett.

A délszaki növényekkel diszitett nagyteremben a padok csakhamar megteltek a vendégekkel s a karzaton is sokan voltak, köztük több elegáns hölgy.

A már fentebb felsorolt idegeneken kivül ott voltak: gr. Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök, Radu Demeter gör. kath. püspök, Hlatky Endre és dr. Miskolczy Ferenc főispánok, Fetser Antal felsz. püspök, Lestyán Adorján udv. tan., közjegyző kamarai elnök, Kurovszky Ferenc kassai kir. főügyész, dr Hoványi Géza orsz. képviselő, dr Vucskics Gyula kanonok, Siket Trajan postaigazgató, Csécsi Nagy Imre honvédhuszár alezredes, Németh István kir. pénz-

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek
Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)
ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.
Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban
és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

ügyigazgató, dr Molnár Imre ny. jogtanár, dr Hoványi Gyula, dr Agoston Péter, dr Mártonffy Marcell jogtanárok, Brém Lőrinc pápai tb. káplán, püspöki titkár, Szmazsenka Ernő, Halász Gyula plébános, Petry Gyula, Papp János, dr Altmann Jakab, Hankovits Ferenc, Balogh Döme, dr Adorján Emil, Láng József, dr Kecskeméti Lipót, Sziládky Ernő, Czeglédy Jeremiás, Tátray Sándor, Fényes Manó, dr Dénes Sándor, dr Mayer László, dr Nemes Áron, dr Perczel Adolf, Grosz Sándor, Kaczvinszky Andor, Sas Ede, Belányi Imre, Schvarcz Izidor, Weisz Károly, dr Tóth Ferenc, Boros Jenő, továbbá a város főbb tisztviselői.

Az emelvényen *Bárczy* István budapesti polgármester, a kongresszus elnöke foglalt helyet, mellette *Brolly* Tivadar pozsonyi polgármester ült.

Megnyitó beszéd.

Bárczy István rövid beszéddel nyitotta meg a kongresszust. A magyar városok kongresszusának a célja — ugymond — hogy a magyar városok és a városok polgárainak egyetemes érdekeit előmozditsa. Ez a kongresszus most a magyar városok egységének a főszerve, amely az összes magyar városok képviselőiből áll és amelynek végrehajtó közege az állandó bizottság. A legutóbb történt alapszabály megváltoztatás szerint minden évben egyszer közös értekezletre gyülnek össze a kongresszus tagjai, az összes magyar városok képviselői, hogy közérdekü előadásokkal szolgálják a kongresszus kitüzött céljait. Amikor ezt a kongresszust szerveztük, tisztában voltunk azzal, hogy egyetemes, nemes és nemzeti célokért szövetkezünk, nem partikuláris érdekekből, amint ezzel gyanusitottak bennünket. Eddigi müködésünk azonban már bebizonyitotta, hogy célunkat hiven követtük, mert meggyőztük a közönséget, hogy a magyar városok fejlesztése a legelső nemzeti érdek. (Ugy van.) A magyar városok alkotják azt a mühelyt, amelyben a magyarság átdolgozódik a szociális modern élet számára, azért fontos, hogy ez a telep etikai, gazdasági és müvészi szempontból minél megfelelőbb müködést fejtsen ki. Az érdek, amely itt Nagyváradon összehozott bennünket, önzetlen és egyetemes. Üdvözlöm tisztelt kollégáimat, akiket idekiildtek a magyar városok, akik idefáradtak, hogy elősegitsék a városok haladását. Másodsorban üdvözlöm Nagyvárad város törvényhatóságát, nmely példátlan kedvességgel és vendégszeretettel fogadott bennünket, ügvözlöm Nagyvárad notabilitásait, akik megtiszteltek bennünket érdeklődésükkel. Nyolcvankilenc város jelentette be részvételét 111 kiküldöttel, 19 város kimentette magát. A jegyzőkönyv vezetésére Váry Lajos titkár urat kérem fel. Abban a reményben, hogy ez az értekezletünk jelentékenyen előmozditja nagy célunkat, az értekezletet megnyitottnak jelentem ki. (Éljenzés.)

A vendégek üdvözlése.

Ezután *Rimler* Károly polgármester a város nevében üdvözölte a kongresszus tagjait.

Szivem egész melegével köszöntöm — ugymond — magam, a törvényhatóság, a tisztikar és a polgárság nevében az egybesereglett urakat a munka nevében, a becsületes polgári munka városában. Rámutat, hogy mikor idejövetel eszméjét Bárczy István felvetette, nyomban közölte a törvényhatósággal, amelynek akkori lelkes határozata biztositotta a szeretetteljes fogadtatást.

— Mindnyájunkat egy cél vezet — ugymond — nagygyá, boldoggá tenni a városokat a boldogulás utján. Ez a mi feladatunk, ez van arra a zászlóra felirva, melyet illusztris elnökünk kibontott. (Éljenzés.) — Egy kötelességünk van: őt e nagy munkában lelkesedéssel támogatni s meg vagyok győződve, hogy az utból elháritjuk az akadályokat. Ez érzésekkel eltelve üdvözlöm Nagyváradot vendégeit.

Az éljenzés és taps elhangzása után a kongreszus napirendjére: az előadásokra került a sor.

A földgázról.

Az első előadó *Bernády* György főispán volt. A földgáz értékesitéséről és felhasználásáról beszél. Feladata nehéz s nem szivesen vállalkozik rá, hogy ilyen sulyos problema fölött itéletet mondjon s ha mégis teszi; erre az összesereglett polgármesterek iránti tisztelet viszi. Nem szakmunkát akar adni, hanem mindenkitől érthető módon szól a földgázról. Északamerikából veszi példáit Pfeiffer Ignác müegyetemi m. tanár adatai alapján. Északamerika egyes helyein a földgáz 0.6 usqul 1 fillérbe kerül köbméterenkint. Pittsburgi viszonyokról beszél. A földgáz itt az uttest mellett vezetőcsatornákon megy a házakhoz, a házakba pedig a házfalain menő csöveken, melyeknek beállitási költségét a házigazda fizeti. Kétfélre célra használják fel a földgázt, ipari és háztartási célokra, fütésre, világitásra. Nyáron az ipari üzemek több földgázt felhasználnak, mert a háztartásban nem szükségeltetik annyi. Télen pedig forditva van. Pittsburgban, ahol a lakosok száma 594000 *hét* nagyobb és *öt* kisebb vállalat látja el földgázzal a lakosságot. Évente négy-ötezer millió köbméter a fogyasztás, amelyből a háztartási szükséglet max. hat millió, minimum 1·3 millió köbméter földgázt emészt fel.

Ujabb példákat hoz fel. Teljesen analóg eseteket sorakoztat. Átlag mindenütt 1—1·6 fillérbe kerül a földgáz köbmétere. A földgáz felhasználása nem ujkeletü. Már 1821-ben nagy szerepet töltött be mint gazdasági tényező.

A földgázt nemzetgazdsági szempontok figyelembevételével és szem előtt való tartásával kell értékesiteni. Olcsó árakon adandó, állami felügyelet mellett. A háztartásban szükséges a földgáz már csak tisztasági és egészségügyi szempontból is.

Kivánja, hogy a földgáz hasznositása Erdélyre gazdasági fellendülést hozzon. Komolysággal, higgadtsággal kell tárgyalni a földgáz kérdését. Hiszi, hogy a földgáz nálunk is értékesithető lesz.

Az előadást tetszéssel kisérték.

Üdvözlő táviratok.

Bárczy István elnök ezután bemutattaa kongresszusnak a hozzá érkezett üdvözlő táviratokat.

Táviratban üdvözölték a kongresszust: Némethy Károly államtitkár; Samassa Adolf, a belügyminiszterium városi ügyosztályának vezetősége; — az állami tisztviselők orsz. egyesülete; — Biró Károly szabadkai polgármester.

A táviratok felolvasása után elnök 15 percre felfüggesztette a tanácskozást.

A kongresszus tagjai a polgármesteri hivatal mellett levő termekbe vonultak, ahol buffet volt felállitva s hidegfelvágottakkal szolgáltak.

Szünet után

Pfeiffer Ignác müegyetemi tanár tartott érdekes szabadelőadást szintén a földgázról. Szerinte a földgáz akkor országos ügy, ha oly bőségesen áll rendelkezésre, hogy indokolt a nagy beruházás. Sokat irtak erről, de csak azért foglalkozik most ezekkel a cikkekkel, mert annyit és olyanokat irtak, hogy megingathatták volna a földgázba vetett várakozást. Részletesen foglalkozik az „Az Ujságban“ Sz. A. jegy alatt megjelent cikkel s rámutat az abban levy tévedésekre. Amerikában csak a kisebb részvénytársaságok vesztenek, de a földgáz 70 százalék felett rendelkező nagy társaság fényes eredményeket ér el. A kissármási földgázban nagyobb a metan tartalom, mint az amerikaiban. Számokkal mutatja ki, hogy hazánkban van elég földgáz. Nálunk csak 30 furólyuk van még, mig Amerikában 28000, de még a 30 kutnál se mentek le a kellő mélységig csak Kissármáson. Bebizonyitottnak látja, hogy Erdélyben van annyi földgáz, hogy nemcsak a helyi szükségletet látja el, hanem az országos hálózatról is komolyan lehet gondolkoznunk. — Ezután a földgáz ipari felhasználásáról szól, iparfejlesztési szempontból. Akkor lesz a földgáznak ipari szempontból sikere, ha azokat az iparokat létesitjük, amelyeknek különben itt talaja nincs. Ilyen ipar volna a porcellán és keramit ipar és a salétrom gyártás, melyeket önköltségen adott földgázzal fel lehetne lenditeni. Ily irányu iparfejlesztéssel a kivándorlást lehetne csökkenteni. Hogy kifogja a földgáz hálózatot megcsinálni, nem tudjuk. A városok kongresszusának kell állást foglalni, hogy ha a hálózatot kiépitik, a kormány biztositsa azt ipari célra önköltségi áron, vagy azon alul. (Taps.)

Hermann Miksa müegyetemi tanár szerint a nehéznek látszó kérdést dülőre kell vinni, mert alig van a földgáznál fontosabb dolog. A földgáz nem üregben, hanem homokrétegben van s ilyen homok rétegek az Alföldön is vannak. Az antiklináris elméletet fejtegeti. Természetes, hogy a kissármási 16 kut nem adhat olyan bőmennyiséget, mint az amerikai 28000 kut, mely 40 évi kutatás eredménye. Biztos alap van, hogy hosszu évekre elég földgáz van hazánkban s erre egy egészséges gazdasági akciót lehet alapitani. A kérdés tehát megoldható, s a hálózatot kereskedelmi akcióval lehet keresztül vinni. Ahol a fölgázvezeték elhalad Amerikában, virul az ipar, a gazdaság s boldog a paraszt is. Igy lesz nálunk is. Fontos, hogy ezt a kincset ennek a szegény országnak biztositani kell. Biztos, állandó fogyasztót kell szerezni s ez Budapest, mert a főváros bizonyos financialis sikert ad. A házi fölhasználás a gerince a kérdésnek, mert tiszta tüzelő anyagot ad a földgáz, amelyért szivesen fizetnek többet is. Becsey már megcsinált 75 kilométer vezetéket olcsón. A propagálás a fő s kereskedelmi uton kell piacot csinálni. Szóval a hálózatot meg kell csinálni s ha azt magyarok csinálják meg, akkor lesz igazi áldás. (Tetszés, taps.)

Becsey Károly a következő előadó. A szénfogyasztásról s a szénipar fejlődéséről beszél. Példákkal igazolja állitásait. Sajnálja, hogy szénért annyi pénz vándorol külföldre. A földgáz felhasználával ez az állapot meg fog szünni. Áttérve *Bernády* előadására, azzal egy és más dologban nem ért egyet. A földgáz elvezetésének módjait fejtegeti. A gázt fütésre is fel lehet használni s emiatt a kályhákat át sem kellene alakitani. A felhasználásánál nincs szükségünk semmiféle idegen konzorciumra. (Taps és helyeslés.) A földgáz jövedelmező volna a városokra

HERBST Arany-, ezüst-ékszer és óra : áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyakláncok 10,12, 14 kor.
Gyürük 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyürü 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2.50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár 13—14 kor.
Órajavitás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavitások és átalakitások olcsón eszközöltetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

BÁRÓ SZENTKERESZTY ZSIGMOND v. b. t. t., táblaelnök búcsúja.

Lélekemelően szép, meleg, fenséges ünnepe volt vasárnap a nagyváradi kir. itélőtáblának. Báró Szentkereszty Zsigmond v. b. t. t., a tábla nyugalomba vonuló elnöke búcsúzott. A búcsú-ünnep menten minden lélektelen külsőségtől, igazán megható, imponálóan fényes és szivből fakadó volt. Most látszik igazán, hogy ennek az arisztokrata birónak a lelke mennyire összeforrott az igazságszolgáltatás arisztokratikusan fenséges eszméjével, hogy mennyire összefüzte őt, a vezető elnököt, összes birótársaival az a benső, szeretetszőtte kapocs, amikor a búcsúszavakból, az egész ünnep hangulatából kiérzett a válás őszinte fájdalmának az érzése.

. . . Negyven év . . . ennyi időt töltött báró Szentkereszty Zsigmond a birói pályán, ennyi ideig volt az igazság lelkes, hivatásáért élő, tudós és buzgó bajnoka. Ez alatt az idő alatt összeforrott neve a magyar igazságszolgáltatás történetével és amikor kiváló, elismert jogászi képességeivel a nagyváradi kir. itélőtábla elnökségének diszes, de felelősségteljes poziciójába került, az csak a tudás és a munka méltó jutalmazása, elismerése volt.

És ezt a pozicióját is ugy töltötte be, hogy csak elismerést, őszinte megbecsülést, szeretetet vivhatott ki magának és távozásával csak veszteség éri a nagyváradi kir. táblát. Tudásáról, lelkiismeretes pontosságáról, szeretetteljes modoráról, hatalmas energiájáról birótársai tudnának legtöbbet beszélni, azok, akiknek éveken keresztül volt a vezetője, felebbvalója.

Müködésének a király legfelsőbb kitüntetése: valóságos belső titkos tanácsossá történt kineveztetése volt egyik legszebb, legméltóbb jutalma, de talán még ennél is értékesebb az az általános, őszinte elismerés, megbecsülés és szeretet, mellyel nemcsak azok, akiknek élén állott, a nagyváradi kir. itélőtábla egész kerülete, hanem az egész társadalom körülvette őt.

Nagyvárad mélyen fájlalja a távozását, mert egyéniségével, társadalmi tevékenységével is belekapcsolódott a neve Nagyvárad előkelő társadalmába . . .

Az ünnepről tudósitónk a következőket jelenti:

Vasárnap délelőtt folyt le a búcsúünnep a kir. tábla tanácstermében, Egymásután gyülekeztek a nagyváradi kir. tábla és főügyészség tagjai és a küldöttségek.

Ott voltak: A kir. itélőtábla és kir. főügyészség részéről: Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész, Imrik Péter dr táblai tanácselnök, Molnár Géza curiai biró, Bócz Géza nyug. curiai biró, Harmathy Károly, Lehóczky Lajos, Sereghy Mihály dr, Pajor Kálmán dr, Kepes L. Miklós, Fekete József, Böhm Ernő, Geleta Géza, Gálbory Géza, Gálbory József, Csulyok Béla dr, Szegedy Lajos dr, Hubay Lajos, Bazola Béla dr, Korn Lajos táblabirók és Skultéty István főügyészi helyettes és a kir. itélőtábla teljes fogalmazó és kezelő személyzete

Azután az aradi kir. törvényszék küldöttsége: dr *Fábián* Lajos kir. tvszéki elnök és *Seress* Ferenc táblabiró,

a gyulai kir. törvényszék küldöttsége: *Nizsalovszky* Endre kir. tvszéki elnök, dr *Madarász* Kálmán és *Kurcz* Antal kir. tvszéki birák,

a nagyváradi elsőfolyamodásu bíróságok küldöttsége: *Bary* József kir. tvszéki elnök, dr *Szarka* Sándor nváradvárosi és dr *Máthé* György nagyváradvidéki kir. járásbirák.

A búcsúbeszédek.

Kevéssel fél 11 óra után lépett be a terembe báró Szentkereszty Zsigmond v. b. t. t. elnök, akit zugó éljenzéssel üdvözöltek a jelenlevők.

Imrik Péter dr táblai tanácselnök megilletődött hangon, a következő gyönyörü beszéddel búcsúztatta mindannyiuk nevében a távozó elnököt.

Egy hónappal ezelőtt kitüntetésedet ünnepeltük. Ismertük ugyan már akkor is azt az elhatározásodat, hogy az igazságügy szolgálatából véglegesen megválsz, de azt a napot akkor kizárólag a kir. itélőtáblára is dicsőséges kitüntetésed felett érzett örömünknek, ünneplésednek kivántuk szentelni.

A mai alkalom állitott bennünket: a kir. itélőtáblának és kir. főügyészségnek személyenként, a kir. itélőtábla területén müködő kir. törvényszékeknek és járásbíróságoknak pedig küldöttségileg megjelent tagjait az elé a nehéz helyzet és feladat elé, hogy az igazságügy szolgálatából távozásoddal foglalkozunk, hogy ugy mondjam: búcsúzkodjunk.

Az a megmásithatlan tény, hogy végleg eltávozol körünkből; s az a tudat, hogy eltávozásoddal nemcsak az irányitó vezért, de az igazságos embert s az ő munkatársairól atyai szeretettel gondoskodó főnököt veszitjük el Benned, annyira megnehezíti mai helyzetünket s annyira elszomorit bennünket, hogy csak megneheziteném a válás perceit, ha azoknak az érzelmeknek és gondolatoknak a feltárására vállalkoznám, a mely érzelmeket és gondolatokat a jelen alkalom kelt fel bennünk.

Kivánságodnak is megfelelően mellőzöm is ezeknek az érzelmeknek és gondolatoknak a feltárását.

E helyett tiszteletünk, szeretetünk és hálánk jeléül és emlékéül egy albumot nyujtunk át Neked, a kir. főügyészség tagjainak s azoknak a birótársaidnak az arcképeivel, a kik az igazságügy szolgálatából távozásod idején munkatársaid voltak.

Méltóbban és hivebben nem fejezhetném ki érzelmeinket s gondolatainkat, mint az albumba irt emez emléksorokban: „Negyven éven át harcoltál az igazságügy szolgálatában! Negyven éven át gyakoroltad a szeretetet az igazságért Veled együtt harcolók érdekében! Munkásságodnak az iratok, szeretetednek, azok a százak a tanubizonyságai, a kiknek helyzetén, sorsán könnyitettél, javitottál. Az igazságügy szolgálatából távozásod után a győzedelmes Igazság szeretetében s az áldásos szeretet igazságában él emléked közöttünk!"

Valahányszor ezt az albumot felnyitod, emlékezzél rá, hogy ez azoknak a munkatársaidnak az arcképeit tartalmazza, a kik együtt harcoltak veled az igazság diadaláért; azoknak az arcképeit, a kik ép oly szeretettel gondolnak Rád, mint a mily szeretettel helyzetükön, sorsukon könnyiteni, javitani törekedtél!

Isten áldjon meg az önként választott nyugalomban állandó jó egészséggel! Légy boldog és megelégedett kedves családoddal együtt azokban az esztendőkben, a melyeket a Gondviselés számodra kimért!

Kérünk, tarts meg bennünket jó emlékedben.

Lelkes és őszinte szivből jövő éljenzés hangzott fel a birók ajkairól a mély hatást keltő beszéd után. A tanácselnök pedig átnyujtotta a müvészi kivitelü, értékes emlékalbumot. Gyönyörü, fehér elefántcsont kötésü, müvészi diszitéssel ellátott album, benne a nagyváradi kir. itélőtábla területén müködő összes birók, jegyzők arcképei.

A főügyészség nevében *Sztaniszlavszky* Adolf királyi főügyész mondott hatásos szép beszédet.

— Tudomásunk van arról, — mondotta — hogy abbeli kivánságodat fejezted ki, hogy a búcsú lehetőleg rövid és minden külső ünnepélyesség nélkül való legyen. Azonban lehetetlen, hogy most, amikor búcsúznunk kell, nehány szóval ki ne fejezzük érzéseinket, gondolatainkat, amelyek a búcsúzás pillanatában átfogják a lelkünket . . .

A Te müködésed éppen arra a büntető ágra esett, amelyen együtt, egy nemes cél érdekében dolgoztunk és igy közvetlen szemléletből ismerjük tevékenységedet, kiváló tudásodat. Tudjuk, hogy az elmélet igazságait kiváló érzékkel ültetted át az életbe. Az egyén, az állami és társadalmi érdekek harmoniája volt a főcélod, az igazságnak voltál lelkes, önzetlen, buzgó harcosa és be kell vallanunk, hogy nekünk ezen a téren, a Veled való együttmüködés nagyon-nagyon kedves volt. Őszintén sajnáljuk távozásodat, de emléked itt marad közöttünk és hisszük, hogy emlékünk elfog kisérni a nyugalom napjaiba is. Kérjük, gondolj vissza jó szivvel reánk, munkatársaidra.

Ismét felhangzott az éljen. Ezután emelkedett szólásra

báró Szentkereszty Zsigmond

és a következő gyönyörü, gondolatokban gazdag, nagy hatásu, a lelkéből fakadó beszéddel búcsúzott birótársaitól és köszönte meg az ünneplést.

Szeretett Birótársaim és Kartársaim!

A táblai tanácselnök Ur és a kir. főügyész Ur, kedves barátaimnak megható búcsúszavait, amelyet a tábla területén müködő bíróságok (ügyészségek) nevében is tolmácsoltak és a gyönyörü szép emléktárgyat őszinte szivből, hálásan köszönöm.

A szeretetnek, a ragaszkodásnak és az elösmerésnek meleg nyilvánulása az elválás nehéz perceiben azon vigasztaló érzést keltették fel szivemben, hogy mi nem válunk el egymástól végleg, hanem emlékezetben továbbra is együtt fogunk mü-

ködni és kartársi szeretetben együtt fogunk érezni.

Ugy érzem, hogy a munka nemes ércéből font gyürü, mely minket egymáshoz füzött, nem tört ketté, hanem bearanyozta azt a kölcsönös, önzetlen szeretet és a hála érzésének a fénye.

Ugy érzem, hogy az a munka, amelyet nemes ambitióval együtt végeztünk, távozásom után is folytatódni fog s hogy az elérendő eredményekben az én müködésemnek is lesz egy szerény kis része,

Ugy érzem, hogy ezen ünnepélyes pillanatban örök barátságot kötöttünk egymással, melynek varázsereje élni fog szivemben éltemfogytáig.

Ennek a barátságnak, ennek a visszaemlékezésnek egyik kedves közvetitője lesz ez a szép emlékalbum, nekem a legkedvesebb emlék, mert, amidőn annak lapjait forgatva, Titeket viszontlátlak, mindig felujul lelkemben az őszinte hála érzete, visszaemlékezve a felejthetetlen együttmüködésre s arra a lelkes támogatásra, fáradhatlan munkásságra, amellyel elnöki és birói müködésemet mindig előmozditottátok, ugy biró társaim, mint a segéd- és kezelő-személyzet és a kir. ügyészség tagjai.

Forgatva az emlékalbum lapjait s Titeket együttlátva magammal, megelevenül szivemben a mult, hallom és látni vélem a mi tárgyalásainkat, üléseinket, vitatkozásainkat, a nemes harcokat az igazságért, elvonulnak lelki szemeim előtt az együtt eltöltött kedves órák emlékei s ilyenkor ujból és ujból együtt leszünk szivben és lélekben.

Fogadjátok hálás köszönetemet a szép búcsúzás rendezéseért, amelyre többen szivesek voltak a vidékről is befáradni s egyuttal felkérem törvényszéki elnök barátaimat, hogy sziveskedjenek a törvényszékek és járásbiróságok személyzete és a kir. ügyészségek tagjai előtt kimenteni azon mulasztásomat, hogy nem veszek mindenkitől, — miként előbb óhajtottam, székhelyén személyesen búcsút, de midőn az elválás közeledett, ez oly mély hatást gyakorolt lelkemre, hogy mindnyájan be fogják látni, miszerint azt óhajtottam, hogy egyszerre most vegyek búcsút ezen szükebb körü egyszerü ünnepélyen.

Mielőtt hivatalos müködésemet befejezem és birói székemtől elválok, hálát adok a jó Istennek azon rendkivüli kegyességéért, mellyel megengedte, hogy jó erőben és egészségben 40 éven át dolgozhattam eszményemért a magyar igazságszolgáltatás szent ügyéért, azért a végtelen jóságért, mellyel megengedte, hogy utolsó állomásom a nagyváradi kir. itélőtáblai elnökség legyen, amely állásban olyan boldog voltam, annyi igaz örömet élveztem, mert sikerült ezen magas állásomban is megnyernem munkatársaim szeretetét, jogkereső polgártársaim bizalmát és befejezőül a magyar Király legfelsőbb elismerését, amely eredményeknek az összhangja hivatali müködésemnek a legszebb jutalma.

A Jó Isten áldja meg a Ti munkátokat is, áldjon meg Titeket s kedves Családotok tagjait, akiket általatok melegen üdvözlök és kérlek, tartsatok meg jó emlékezetetekben!

A beszéd alatt könny csillogott a birók szemében és a bucsuzó táblaelnök elérzékenyedve a bucsu fájdalmától, az előtörő könnyei miatt alig tudta folytatni beszédét.

Lelkes, a sziv mélyéből feltörő éljen hangzott fel a jelenlevők ajkáról. Most sorra kezet fogott az ünneplőkkel, külön is elbeszélgetett velük és ezzel a búcsúünnep véget ért . . .

*

Még néhány küldöttséget fogadott a táblaelnök, majd pedig lapunk munkatársát a jelenlevő hirlapirókkal. Lekötelező szivélyességgel beszélgetett velünk a táblaelnök.

— Bizony elérzékenyedtem egy kicsit, de hiába, az érzéseknek nem lehet parancsolni . . . E hó végével fel vagyok mentve a hivatalomból, 30-án adom át a hivatalt Imrik táblai tanácselnök urnak. Utódomat Debrecenben szintén 30-án mentik fel állásától, pár napra rá leteszi az esküt és elfoglalja helyemet. Még pár hétig maradok Nagyváradon, azután Kolozsvárt fogok lakni.

Szivélyes kézszoritással vett bucsut tőlünk az elnök.

A HARMADIK BALKÁNIHÁBORU.

Belgrád, szeptember 29.

Hivatalos jelentés szerint a hadsereg az éjszakát a Ressan előtti pozíciókban töltötte és ma reggel megszállotta Ressant.

Török—görög ellentétek.

Konstantinápoly, szeptember 29.

Illetékes helyen kijelentik, hogy a holnapi minisztertanács véglegesen kidolgozza az ellenjavaslatot, mely a Görögországgal folytatott tárgyalásokban a függőben lévő vakufbirtokok és muzulmán községek hovátartozására vonatkozik. Talaai bég ifjutörök békedelegátus jövő hét elején Athénbe megy.

Görögök hóditása.

Athén, szeptember 29,

Az athéni ügynökség jelenti Koricából: Ma reggel a szerbek kiüritették a Presba-tótól a Kuczko faluig terjedő területet, amelyet azután görög csapatok szállottak meg.

Az albánok sikerei.

Belgrád, szept. 29.

A helyzet mind válságosabb lesz. Az albánok minden várakozás ellenére nagyon előrenyomulnak. A Ljuma-völgyben heves harc folyik, a melyben eddig az albánok állnak kedvezőbben. Nem lehetetlen, hogy a gyönge szerb csapatokat egészen megverik és ebben az esetben nyitva áll az ut Prizren felé. Elkeseredett harc folyik a Decsána kolostornál is, a hol az albánok győztek és visszaverték a szerbeket Ipek felé. Az albánok haderejét nyolcvanezer emberre teszik. A komoly helyzetre való tekintettel Pasics miniszterelnök megérkezését mára várják, Protics belügyminiszter is félbe fogja szakitani gleichenbergi kuráját és vissza fog térni Belgrádba.

A szerbek előrenyomulása.

Berlin, szept. 29.

A Lokalanzeiger jelenti Belgrádból: A Morava-hadosztály és még huszonötezer főnyi hadsereg parancsot kapott, hogy nyomuljon előre Albánia belsejébe. Más hadosztályok erősitésére behivták a tartalékosok két teljes évfolyamát. Ipek és Gyakova védelmét a Morava-hadosztályra bizták és hatezer ember már utban is van a két város felé.

A török flotta elindult.

London, szept. 29.

Ide az a jelentés érkezett, hogy a török flotta elindult Mikéne felé. Csapatokat szállit a görög szigetekre.

Török-görög konfliktus.

Konstantinápoly, szept. 29.

Enver bey kijelentette, hogy a görög szigetek miatt folytatott tárgyalásokat megszakitják Törökországgal. A fegyveres elintézés küszöbön van.

Lángban a Balkán.

Cettinje, szept. 29.

A malisszorok összeütköztek az albánokkal. Majd hegyi harc fejlődött ki. Sok a halott. Az albánok győztek.

A szociáldemokraták népgyülése

Garbai káromolta a kereszténységet.

*

Megboldogult szegény jó Egressy Gábor színészünk egy izben, abban a forrongó negyvennyolcas világban Szegeden beszélt a népnek. Izzó hangon, az igaz meggyőződés hangján, lelkesen, harsogóan, dörgedelmesen. Mikor épen a leghangosabban beszél, a hallgatóságban egy magyar atyafi odaszól szomszédjainak:

— Meglássátok, most mingyár meghal.

— Miért?

— Csak. Én láttam Pesten, a szinházban. Mikor igy kiabált, akkor utána mindig meghalt.

*

Tegnapelőtt d. u. a szociáldemokraták egy kis része népgyülést tartott, amelyre meghivták a keresztényszociálistákat is, amelyre azonban azok nagyon okosan, nem mentek el. A gyülésre lejött a központ jól káromkodó kiküldöttje, Garbai Sándor elvtárs is. Ő beszélt a keresztényszociálisták törekvéséről s beszéde, hangja a fenti anekdotát jutatta eszünkbe. Csakhogy most hiányzott az az ember, aki nyiltan ki is mondotta, volna:

— Meglássátok, most nem mond igazat. Akkor szokott igy beszélni.

S bizony beszélt ott *Garbai* elvtárs sok mindenről s fényes bizonyságát adta, hogy fenti jelző csakugyan megilleti őt. Beszélt a ker. szocialisták törekvéseiről — uram bocsá' — Krisztusról, a krisztusi vallásról.

Hogy tévedésből sem mondott igazat, azt emlitenünk fölösleges. Gyalázkodott, szidta a kereszténységet, a keresztényszociálizmust, a papokat — csak azt felejtette el megmondani, hány szegény munkás kap most kizárólag és csak a papi munkákból kenyeret éppen Nagyváradon, ahol hónapokon át hiába könyörögtek a fényesen dotált pártvezéreknek, adjanak valami segélyt a munkanélküliség idején azokból az ezrekből, amelyeket jobb időkben beszedtek tőlük. Garbai káromkodásai erős lökést adtak a keresztényszociálista szervezkedésnek. Megmutatta Garbai,

hogy a szociáldemokrata párt egyenesen a keresztgyalázásra épült fel. Ilyen arcátlanul nyilvánosan a kereszténységről Nagyváradon még nem nyilatkoztak. Most, amikor forrong a kérdés, van-e szükség keresztényszociálizmusra nálunk. Garbai beszédje egész meztelenségében mutatta be a nemzetközi tábor hazug és gonosz alapjait. Megmutatta ugyanis Garbai, hogy igenis nagyon szükséges a kereszténységi szociális szervezkedés. A keresztény közönség egész egyetemének mögéje kell állania a kereszténységi szociálistáknak s lehetetlenné kell tenni, hogy holmi Garbaiak Szent László városában gyalázhassák a keresztet.

A „nép"-gyülésen tisztességes munkás alig volt; dicséretére válik Nagyvárad munkásságának, hogy Garbainak alig akadt közönsége. De a beszédjét megjegyezzük, s azt is megjegyezzük, honnan került ki néhány helyesiője. Lesz gondunk rájuk, most már tudjuk, kicsodák s eszükbe juttatjuk, ha a piacon legyalázott kereszténységtől munkát fognak kérni. Majd kérjenek Garbai urtól, ha ő rá esküsznek.

Szalontaiak a balkáni sebesültekért.

Tisza Kálmán a Vöröskereszt egylet alelnöke.

Biharvármegyében egyedül a nagyszalontai társadalom mozdult meg, hogy némi anyagi áldozattal járuljon hozzá a balkáni harctér sebesültjeinek óriási összeget igénylő kezelési költségeihez. A nagyszalontaiak érdeklődését az ottani Vöröskereszt egylet keltette fel a szerencsétlen sebesültekkel szemben. Az egylet tegnap tartotta meg rendes évi közgyülését és ennek keretében számoltak be a segélyakció eredményéről.

A közgyülés lefolyásáról a következő tudósitásunk számol be:

A nagyszalontai Vöröskereszt egylet tagjai csaknem teljes számmal jelentek meg a vasárnap megtartott rendes évi közgyülésen. Az elnöklést *Széll* Kálmán egyesületi elnök vezette.

Első sorban arról számoltak be, hogy a balkáni harctér sebesültjei javára 500 koronát gyüjtöttek össze. A jelentést örömmel vették tudomásul és elhatározták, hogy az összegyüjtött összegből 250 koronát Belgrádba, 250 koronát pedig Szófiába küldenek.

Ezután *Széll* Kálmán egyesületi elnöke jelentette, hogy Nagyszalontáról nyugalomba vonulása miatt elköltözik és emiatt az egyesület ügyeinek vezetését nem tudja ellátni, kénytelen lemondani állásáról.

Gróf *Tisza* Kálmán emelkedett ekkor szólásra. Meleg, elismerő szavakban méltatja azt a szép munkát, amit a lemondot elnök kifejtett az egyesület érdekében. Rövid visszapillantást tesz az egylet megalakulására, mely Széll Kálmán fáradozása folytán létesült. Majd az egylet nevében hálásan megköszöni a távozó elnök ügybuzgó munkálkodását.

A közgyülés ezután elfogadta Széll lemondását és meleg ovációban részesitette a távozót.

Következett a megüresedett elnöki állás betöltése. A közgyülés ezután *Markovits* Antalnét, az egyesület alelnökét, bizta meg az egyesület vezetésével. Egyesületi alelnöknek pedig gróf *Tisza* Kálmánt választották meg.

Tisza Kálmán hálásan köszönte meg a tagok bizalmát és a reá ruházott tisztséget elfogadta.

Az egyesület további müködésének megállapitása iránt a legközelebb tartandó választmányi ülés fog intézkedni. Ezen a választmányi ülésen készitik elő Széll Kálmán volt egyleti elnöknek a diszelnökké leendő megválasztását is.

Ezzel a közgyülés az elnökség éltetésével véget is ért.

A vasárnapi ügetőversenyek.

*

A Bónékuti gyepen ragyogott a szép szeptemberi nap, igazi őszi idő volt és a versenytéren szebbnél-szebb női toalettek tarkáztak. A szokáshoz hiven, ismét nagy és szép közönség jelent meg az ügetőversenyek második napján, hogy kivegye részét ebből a nekünk, váradiaknak ritkán kinálkozó élvezetből.

A jelenvolt nagyszámu és előkelő közönség soraiból a következők neveit sikerült lekapnunk. Ott voltak: Henriquez altábornagy és neje, Patzák vezérőrnagy, Csanády altábornagy, Olasz Elemér, Olasz Elemérné, Olasz Erzsike, Papp Imre, és neje, Jantsovits Jenőné, Stépán Bebi, Csernetzky Józsefné, Csernecky Mici, Herkély Józsefné, Singláry Gyula, Jancsó Lajos, Fráter Imre, dr Szunyogh István, Nadányi Pál, Nadányi Imre, stb. stb.

A versenyek pompás sikeréért az agilist vezetőséget Papp Imrével az élén, illeti elismerés.

A versenyek eredménye a következő volt:

I. Egyes fogatu heat handicap. 1. Balaton, (Dombrádi ménes), 2. Sourire d'Avril, 3. Hedvig. Balaton könnyen győz.

Tot: 4 : 7, 10 : 18.

II. Budapesti Ügetőverseny Egyesület dija. Kettesfogatu urkocsisverseny. 1. Bleriot—Huszár, 2. Cinthia—Cimbus, 3. Simi—Vigécz. — Bleriot és Huszár erős küzdelem után győz.

Tot.: 4 : 12.

III. Egyesfogatu heat handicap. 1. Hedvig, 2. Balaton, 3. Sourire d'Avril. Hedvig könnyen győz.

Tot.: 4 : 5.

IV. Miniszteri handicap. 1. Babér—Érdem, 2. Simi—Vigécz, 3. Miss Jacco—Miss Gladys.

Tot.: 4 ; 9.

VI. Vigaszverseny. 1. Cinthia—Cimbus, 2. Gyerünk—Coemde Minon, 3. Duna gyöngye—Bokmäker.

Tot.: 4 : 3.

VII. Tenkei dij. 1. Balaton, 2. Sourir d'Avril, 3. S. Puli. Erős küzdelem után Balaton győz.

Tot.: 4 : 7.

Tisza a királynál. Tisza István gr. miniszterelnök bécsi utjáról és audienciájáról beavatott bécsi politikai körökből jelentik, hogy a miniszterelnök mindenekelőtt az általános politikai helyzetről informálta a királyt s előzetes szentesités végett eléje terjesztette azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a legközelebbi jövőben a parlamenttel le akar tárgyaltatni. Csak általános vonásokban érintette a parlament munkarendjét s jelezte, hogy az egyes javaslatokról majd annak idején a szakminiszterek fognak jelentést tenni. Sokkal fontosabb azonban az a jelentés, melyet Tisza a parlamenti helyzetről és az ellenzék magatartásáról tett. Mikor azután a király nyomatékosan követelte, hogy a miniszterelnök teremtsen békét az ellenzékkel, Tisza kijelentette, hogy ő is bizik a megegyezés lehetőségében s Beöthy Pál, a képviselőház elnöke már a legközelebbi napokban akciót kezd s megkisérli az ellentétek kiegyenlitését.

A delegációk. A legközelebbi delegáció egyik ülésén a kormány részéről inditványt fognak előterjeszteni az iránt, hogy a delegáció ezután mindig február és március hónapban ülésezzék. Az inditványt azzal fogják megokolni, hogy mivel ezután a közös költségvetési év is julius elsején kezdődik, minden tavaszszal le kell tárgyalni a következő költségvetést, hogy ex-lex ne álljon be. Ennek az a célja, hogy az indemnitást a jövőben meg akarják szüntetni.

Hirek

* **Széchényi püspök Máriacellbe utazott.** Gróf *Széchényi* Miklós püspök tegnap éjjel *Brém* Lőrinc titkár kiséretében Budapestre utazott, ahonnan ma utazik tovább Máriacellbe.

* **Uj törvényszéki birák.** Az igazságügyi miniszter *Szeőke* Lajos körösbökényi és *Kocsán* János magyarcsékei járásbirákat törvényszéki birói minőségben a nagyváradi törvényszékhez helyezte át.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter *Debreczy* Géza berettyóujfalui kir. járásbirósági albirót saját kérelmére a nagyváradi törvényszékhez helyezte át. Ugyancsak a nagyváradi törvényszékhez helyezte át a miniszter *Szabó* Géza kisjenői járásbirósági telekönyvvezetőt is.

* **Halász Elemér távozása Magyarcsékéről.** Vasárnap és hétfőn ugy Margitán mint Magyarcsékén a két járási főszolgabiró bucsuzása és hivatal átadása átvétele volt a két járás érdeklődésének központja. Vasárnap délelőtt *Halász* Elemér megjelent Margitán és átvette Markovits Manótól a főszolgabirói hivatalt. Hétfőn délelőtt az uj járási főszolgabiró előtt tisztelegtek a járás összes tisztviselői, kikhez rövid beszédet intézett Halász. Majd külön-külön fogadta a tisztviselőket és részletesen tájékozódott a járás ügyei iránt. Hétfőn a déli vonattal vissza utazott Magyarcsékére Halász, hol az utolsó munkálatokat teszi meg távozására nézve. A magyarcsékeiek 5-én rendeznek bucsu bankettet Halász tiszteletére, aki e hó 10-én költözik el véglegesen Csékéről.

* **A vaskóhi tagositás.** A Tiszántul számolt be elsőnek azzal a nagyszabásu akcióval, melyet *Tempeleán* Dezső a vaskóhi főszolgabiró inditott a lakosság helyzetének javitása érdekében. Tegnap már az alispáni hivatalban voltak az akták, melyek szerint egyelőre Vaskóhsziklás. Szerbest, Lunka, Rézbánya, Biharhosszuaszó, Herzafalva, Petrelény, Fonóskismező, Kolafalva, Vaskóhmező, Vaskóhszeleste, Henkeres, Ber-

hény, Szusd, Szegyesd községek határaiban végzik a tagositást. A helyszini szemlék október 3-án kezdődnek. A fontos előkészitő munkálatokra a földmivelésügyi miniszter dr *Egán* Imre miniszteri tisztviselőt küldte ki.

* **Érmihályfalván nem volt kolera.** Szombaton nagy riadalmat okozott az a rémhir, hogy már Biharmegyében is felütötte fejét kolera. A kolerát állitólag a Beregmegyéből hazaérkezett munkások hurcolták be. A veszedelmes betegség szombat délután lépett fel. Egy napszámos ember lett hirtelen rosszul s nyomban értesitették az esetről a hatóságot. A főszolgabiró és járási orvos azonnal a helyszinre mentek, ahol a beteg megvizsgálása után megállapitották, hogy egyszerü gyomorrontásról van szó. A felizgatott lakosságot alig lehetett megnyugtatni. Az ideiglenes zárlat alól a hazaérkezett munkásokat szabadlábra helyezték.

* **Vakmerő támadás.** Tegnap délután Kolozsvári-utcán Budai Tibor és János duhaj legények megtámadták Halász Lajos napszámos társukat és véresre verték. A nagy legények futásnak eredtek, azonban a lovasrendőr őrjárat elfogta az egyik Budait, mig a sulyosan sérült Halász Lajost beszállitották a biharmegyei kczkórházba. Állapota sulyos.

* **Juricskay Dezső temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe vasárnap délután Örvénden *Juricskay* Dezső temetése. A halottas ház nagytermében volt felállitva a nagydiszü ravatal, környezve nagyszámu kandeláberekkel és égő gyertyákkal. Az elhunyt remekmivü sarcophágban nyugodott. A temetésen részt vettek: *Beöthy* László volt keresk. miniszter, dr *Miskolczy* Ferenc főispán, *Pallay* Lajos, *Balásházy* Iván, dr *Cziffra* Kálmán, *Telegdy* József orszgy. képviselők, *Barthos* Adorján szolgabiró, *Barthos* Gábor, *Zathureczky* István, *Szunyogh* Szabolcs, dr *Szunyogh* Pál, *Szunyogh* Zoltán, *Verner* Kálmán, *Bérczy* Imre főszolgabiró, dr *Marjay* Béla, *Makay* Béla jegyző, stb. stb. A szertartást *Besser* Hugó telegdi plébános végezte, amely után az elhunyt diszes koporsóját a közönség kézen vitte a temetébe, ahol a családi sirhelyen örök nyugalomra helyezték. A koporsót a szebbnél-szebb koszoruk özöne boritotta.

* **Ujházi Ede nyugdijazása.** Nemcsak a szinházi társadalomban, de minden körben nagy feltünést és meglepetést keltett Ujházi Edének, a Nemzeti Szinház müvészének nyugdijazása. A hir meglepetés volt az agg müvész számára is, mert — noha illetékes helyen hónapok óta foglalkoznak a nyugdijazás ügyével — ő maga mitsem tudott róla. Bánffy Miklós gróf kormánybiztos levelét, amelyben tudomására hozza Ujházinak a nyugdijazást, a Nemzeti Szinház igazgatósága nem posta utján, hanem a szinház irodavezetőjével, Palásthy Gézával küldötte el tegnapelőtt Abbáziába, ahol a müvész tartózkodik.

* **Ifjusági céllövészet Nagyszalontán.** Nagyszalontán, mint tudósitónk jelenti, *Csanády* Jenő főszolgabiró agilis fáradozása folytán megalakitották az idei ifjusági céllövő csapatot. A csapatnak eddig 120 tagja van. *Vermes* Sándor 4-ik honvédgyalogezredbeli főhadnagy tegnap Nagyszalontán időzött, hogy az ambiciózus fiatalembereket teendőik felől kioktassa. Céllövészet minden vasárnap délután lesz egy honvédtiszt felügyelete és oktatása mellett.

* **Gróf Széchényi püspök a Solymossi mütárlaton.** Tegnap délelőtt a vármegyeház nagytermében gróf *Széchényi* Miklós v. b. t. t., megyéspüspök meglátogatta a Solymossi-féle mükiállitást. A püspök *Brém* Lőrinc titkárral hosszabb ideig időzött a kiváló müalkotások között s több képről igen elismerőleg nyilatkozott. Különösen megnyerte tetszését *Dudits* Andor mély és áhitatos hangulatu otárkép vázlata. Vastagh György, Edvi Illés Aladár, Ujvári Ignác egy-egy képe. A kiállitás iránt egyébként is páratlan érdeklődés mutatkozik; a polgármesterek kongresszusának számos tagja fennjárt a kiállitáson és valamennyien nagy elismeréssel nyilatkoztak a kimagasló értékü kiállitásról. Solymossi Márton e nagy érdeklődésre tekintettel, csütörtök délig meghosszabbitotta a kiállitást, hogy alkalmat adhasson minden érdeklődőnek a kiállitás megtekintésére.

* **Varjas Antal bucsuelőadása.** Ma, kedden bucsuzik a Vigadó mozgószinházban Varjas Antal, a legnépszerübb énekes hegedümüvész. Mind a három előadáson fellép kitünő müsorával. Az a hatalmas érdeklődés, amely Varjas Tóni eddigi vendégjátékait kisérte, fokozott mértékben nyilvánul meg mai bucsuja iránt. Pompás a mozgóképek müsora is. Kiemelendő a remek sláger „Az apa büne“ 3 felvonásos monopoldráma. Csak ma lesz látható.

* **Megfojtotta a gyermekét.** Vasárnap délelőtt *Ehrlich* Imre rendőrfogalmazó letartóztatta özv. B. A.-né fodrásznőt, aki ujszülött gyermekét, hogy bünös viszonyát titkolja, megfojtotta. Az özvegy aszszonyt, tekintettel betegségére, egyelőre a bábaképezdébe szállitották, az ügyészség azonban meginditotta az eljárást.

* **Lövöldözés a Kórház-utcán.** Tiz távirdamunkás: Gál Ferenc, Dobai Sándor, Gergácz János, Tóth Laci, Dobai Tógyer, Nagy Lajos, Kereczegi Imre, Döme Imre, Gál Lajos és Homoki Gábor a Kórház-utca 73 b. számu házban lakó Balogh Lajos törvényszéki hivatalnokot napok óta életveszedelmes fenyegetésekkel félemliti meg. Az utóbbi időben már ugy látszott be is váltják fenyegetéseiket. Esténkint megjelentek Balogh Lajos ablakai alatt és hangos szitkozódás között beverték azokat. Mikor minden beverhetőt bevertek revolvereket szedtek elő és számtalan lövést tettek. A golyók szerencsére senkinek sem ártottak, azonban a Kórház-utca lakói rettegve menekültek a garázda munkások elől. A rendőrség részéről Dienes detektivet bizták meg a nyomozással. Dienes több rendőr segitségével el is fogta a tetteseket, amint az állomásnál jegyet akartak váltani, hogy tovább utazzanak. Az elfogott munkások beismerték az elkövetett garázdálkodást. Az eljárás megindult ellenük.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

FLEGMAN
női-divat terme
kiváló szabásu
angol kosztümöt és francia ruhát mérsékelt árakban készit.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhivjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghivásra azonnal megjelenek.

POVAZSÁN JÓZSEF
hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.
Telefon 525. Telefon 525.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* füző-teremnél Nagyvárad Szinház-u. 4. Emke mellett. **Készit:** legujabb divatu füzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár füzővédőkben.* Telefonszám 827. **11**

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hirnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar *Kurina* Mátyás karmester vezetése alatt egy elsőrangu erőkből összeállitott tambura és énekkar, naponta változatos müsorral, a társulat magán és ének számokkal müködik közre, a társulat tagjai., Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margi. Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők Kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér Kurina Mátyás karmester.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modelekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkivül jutányosan árusit.

x **Értesités.** Tisztelettel értesitjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Ősi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Anyám, Édes Anyam!** Ide figyeljen azt mondta a tanitó bácsi, hogy a legtöbb fiu és leány az iskolatáskákat, tolltartót és könyvszijat a **Párizsi Bazárban** vásárolja, a Sas palotában a Szent László téren. Menjünk mi is oda, legalább gyönyörködöm a sok szép játék is ajándéktárgyakban.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

* **Kálvária-utca 20** számu uj háznál egy földszinti utcai modern 4 szobás lakás november elsőre jutányos árban kiadó.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2·40 kor. fél kilós próbadoboz 1·20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Frőhlich hentes üzlet mellett.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák* és *összejövetelek* részére külön termek. *Kitünő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak.* Szives pártfogást kér *a bérlő.*

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. iró és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszijak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemü kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2·50 fillérért. 3000 elsőrendü férfi ing 2 koronától, gallérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállitottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Vörösbor!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje *96* fillér. — Csodaszép mézédes *csemegeszőllő;* kitünő pecsenye és *pezsgőborok; kőbányai* maláta és szalon *sörök, MERTZ NANDOR* csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: *448. sz.*

x **A városligeti kútháznál,** közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szőllő-lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Szülők figyelmébe!
Legjobb gyermek cipők
teljes fiu kelengyék legolcsóbban
REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit
Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.
N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák
Diósy Sománál
Telefon 839. Telefon 839.

Valódi PERZSA szőnyegek
és legfinomabb kivitelü **CSILLÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkből megérkeztek. Meglepő OLCSÓ ÁRAK mig a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül
vétel **STERNBERG** és eladás
régiség, ékszer és műkereskedés
Szt. László-tér, Kishidfő.

Egy jó házból való fin tanulóul felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Színház

Heti müsor.

Kedd: Ártatlan Zsuzsi. (B bérlet.)
Szerda: Aranyeső. (C bérlet.)
Csütörtök: Sztrájkol a gólya. (Uj énekes bohózat.)
Péntek: Sztrájkol a gólya.
Vasárnap: Diákhercegnő. (Uj operette.) Első kisbérlet.

—

Vasárnapi előadások.

Vasárnap délután a Theodor és társa cimü kacagtató francia bohózaton mulatott a kis számu közönség. Jelentősebb bemutatkozás nem volt, csak Gróf László játszott egy kisebb szerepet, amelyben elég ügyes társalgási színésznek bizonyult.

Este az Éva került szinre. Diszelőadásnak hirdették, de a diszt csakaz első emeleti páholyokat zsufolásig megtöltő polgármesterek szolgáltatták. Az álló és karzati helyeket nem számitva, több volt a polgármester a szinházban, mint más közönséges halandó. Évát Kállay játszotta, még pedig nagyon jól, játékában igen sok és nagyon találó — eddig nem tapasztalt uj árnyalatot fedeztünk fel. Éneke igen szép és izléses volt, toalettjeit pedig a jelenvolt hölgyek nagyon dicsérték. Kerényi Irén igen ügyes, rutinus színésznő, énekét azonban még meg kell szoknunk, mert kissé éles, préselt hangjai nem a legszebbek.

Egyáltalában nem tetszett a Medgyaszayné tánca, mert ugy toalettjének, mint mozdulatainak tulságos szabadsága az izlés megengedett határain nagyon is tulmegy.

A régi szereplőket régi szerepeikben jól ismerjük s elégszer méltattuk. A női karban jelentékeny haladás tapasztalható — az évszámok összegében. No de ha a kar gyenge, annál hangesabb a földszinti állóhely, amelynek szigoru rendőri megrendszabályozása immár elengedhetetlenül szüksége.

—

Hajduk hadnagya.

Hétfőn este az uj baritonista, Szalma Ferenc bemutatkozására került a sor. A leghálásabb bariton-parthiet választotta ki magának; a Hajduk hadnagyának cimszerepét. A közönségnek tetszett a kellemes megjelenésü, ügyes játéku énekes, akinek hangja, ha nem is az a szép, meleg, sötét és lágy bariton, amelyre évek óta hiába várunk, de kellemes, világos szinezetü, tenorkarakterü hang, mely a fortékban kissé érdes s a mélyebb fekvésben erőtlen, de kellő tanulással és gyakorlattal előnyösen fejlődhetik. Ma olyan nehéz jó énekest kapni, hogy ha valakinek kellemes hangja van s amellett jó színész, akkor örömmel kell fogadni. Hiszszük is, hogy Szalma, akiben még jó izlést is tapasztaltunk, sok szép sikert fog nálunk aratni.

A többi szereplők közül Kállay ma is nagyon tetszett, határozottan szerencsés akvizició. Kerényi is igen ügyesen játszott. Leövey és Sik régi kitünő szerepeiket játszották.

—ő.

—

Az első bemutató. Az idény első bemutatója e hét csütörtökén lesz, amikor a budapesti Népszinház egyik pompás sikerü énekes bohózata: a Sztrájkol a gólya kerül szinre. A kitünő vandevilleben a fő női szerep a nagyváradi közönség régi kedvence: Szentgyörgyi Mártha kezeiben van. A többi jelentős szerepet az ensemble legjobb erői: T. Pogány Janka, Sugara Irén, Szalma Sándor, Tompa Béla, Sik Rezső és Leövey játszák.

A diákhercegnő. Röviddel ezelőtt szinte szenzációt keltett a fővárosban a nagyszabásu Reinhardt operette: a Diákhercegnő, amelynek kedves, mulattató librettójával értékes zene jár karöltve. A rendkivül finom zenei alkotásnak vasárnap este lesz a bemntatója. Ehelyütt hivjuk fel a publikum figyelmét arra, hogy kisbérletben még körszékek és páholyok kaphatók, ugy hogy a bérelni szándékozók helyesen teszik, ha a bérlet ügyet e hét szombatjáig elintézik s akkor már bérletben láthatják vasárnap este az idei szezón egyik legjelentősebb operette bemutatóját.

A bérlők figyelmébe. A szinház igazgatósága közli a t. bérelni szándékozókkal, hogy A. és B. bérletben körszékek, kisbérletben pedig körszékek, támlásszékek és páholyok bérelhetők.

IRODALOM

Uj Idők. A vasárnapi számban kezdi közölni az Uj Idők Biró Lajosnak A szentlélek lovagja cimü legujabb regényét. Kiemeljük még Herczeg Ferenc elbeszélését, melynek cime A párisi leány. Nagy Endre genre-képét, a Honvágyat, és Fedák Sári cikkét a moziprimadonnákról. Farkas Pál uj regényes rovatot nyit Ernesto Biasca cimmel s egy régi emigráns emlékiratait közli benne. Balla Ignác cikke a házi tüzhelyről, Lengyel Géza novellája, részlet Birinszky Bolondok tánca cimü szindarabjából, cikk a tangóról, aztán Mátyás király serlegének albumáról, amelyből több érdekes autogramot is közöl a lap. Endrődi Sándor, Szabolcska Mihály, Juhász Gyula versei tarkitják még a lap szövegrészét. Az uj forditott japán regény a világirodalom szenzációja. Az illusztrációk közül egész sor müvészi kép mellett a szinházi képeket emlitjük.

A **Vasárnapi Ujság** szeptember 28-iki száma képekben és szövegben egyaránt rendkivül dús tartalommal jelent meg. Az illusztrációk aktualitása, müvészicssége s az olvasni valók változatossága egyenlő érdeklődésre tarthatnak számot. A bontás alá került Nemzeti Szinház utolsó napjairól hoz érdekes képekkel irt cikket Zubolytól, az Ernst-muzeum francia kiállitását sok képpel ismerteti Farkas Zoltán, Paulay Erzsiről, a Nemzeti Szinház kiváló müvésznőjéről Kovács Lydia ir. Szofoklesz egyik drámájának előadásáról Moravcsik Gyulától hoz közleményt, továbbá Lakatos Lászlótól regényt, Szőllősi Zsigmondtól novellát, Erdős Renétől és Haraszthy Lajostól költeményeket stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 5 korona.

Az **Egyházi Közlöny** (szerkesztik Gerely József és Hivatal József) legujabb száma szenzációsan érdekes tartalommal jelent meg. A vezető cikke: Egy zöld röpirat Prohászkáról. Szerzője dr. Vass József, aki cikke elején ismerteti a röpirat tartalmát, majd fejezetenkint kritikájának bonckése alá veszi azt. Egyetemes egyház rovatala a legaktuálisabb egyházpolitikai események összessége, eleven s minden érdekes eseményt felölel. Cikkei közül különösen figyelemre méltók Arionnak Balthazárról irt időszerü cikke: Katholikus püspökség a »kálvinista Rómában«. Dr. Fallenbüchl Ferenc a nevelőintézeti imagyakorlatokról irt. A Tudomány és Szemle a legujabb egyháziakat érdeklő tudományos kérdéseket öleli fel a paedagogia, egyházjog, filozófia, apologetika és statisztika köréből. Nagy irodalmi rovat és személyi hireken kivül még Thuróczy Kornél arcképét és életrajzát is közli. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 19. Előfizetési ára egy évre 12 korona.

Religió. Dr. Hanuy Ferenc egyetemi tanár tudományos és társadalmi katholikus heti folyóirata legujabb számában is nagy sokaságát közli a magas nivóju tanulmányoknak, az érdekes és értékes cikkeknek. A gazdag tartalomból kiemeljük a következőket: Vezércikk: A hódito kereszténység Albániában. Irta: Dr. Mészáros Gyula. — Az örök városból. — Tudományos cikkek: 1. A dogma modernista magyarázatai. II. Dr. Wiedermann Károlytól. 2. Euthanasia. III. Dr. Jehlicska Ferenctől. 3 A legrégibb keresztény missiók Közép-Ázsiában. III. Dr. Kmoskó Mihálytól. 4. A Biblikus Bizottság legujabb döntvényei. II. Dr. Martin Auréltól. — Könyvkritika. A Katholikus Világszemle Olaszország, Franciaország, Német-Birodalom, Nagy-Britannia, Albánia, Colombia és Palesztina egyházi eseményeit ismerteti. — Könyvszemle. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Molnár-utca 20. szám.

EGYESÜLETEK

A Népnevelési Egyesület ülése. A „Biharvármegyei Népnevelési Egyesület" választmányának tagjait a vármegyeház kistermében f. hó 30-án, kedd délután 5 órakor tartandó választmányi gyülésre tisztelettel meghivom. Tárgy: Folyó ügyek. Nagyvárad, 1913 szept. 29. *Fráter* Barnabás, elnök.

SPORT

A DAC—NAC mérkőzés.

— Eredmény 9: 1 a NAC javára. —

Az élénk sport város Debrecen, hol a football sport különösen virágzik, ismét létrehozott egy a jövőre nézve jó kilátással biró csapatot a DAC-ot.

A legujabb csapat természetesen nem pattanhatott elő teljesen, készen és tökéletesen, mint Minerva Jupiter fejéből, de azért a NAC-al való első szereplése nem volt dicztelen.

Az első félidőben a NAC-nak ugyancsak meg kellett dolgoznia az uj játékosoknak beadott 4 goalért, sőt utóbbiak több gyors támadást is intéztek a NAC ellen.

A második félidőben pedig a 30 percig nem tudott a NAC velük boldogulni s csak az utolsó 15 perc alatt esett gyors tempóban ujabb 5 goal a debreceni hálóba.

A NAC igazán FTC rohamban játszott a finisht Straszerrel élén a ki maga 7 goalt, Czuvi és Brahm egyet-egyet. Előbbieken kivül még Radicz, Nyul és Jónás játszottak szépen.

A DAC-ban Binret, a volt MTK játékos, a jobb hátvéd és a kapus voltak a legjobbak. A NAC harmadrészben ifjusági játékosokból.

A bajnoki mecs előtt a NAC ifjusági csapat mérkőzött az ujjászervezett NKASE-el, melyet 4: 1 arányban győzött le.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Októberi esküdtek.

Az október 17-én kezdődő ciklusra kisorsolt esküdtek névsora a következő:

Rendes esküdtek:

Dr Szmieskó Emil pénzügyi segédtitkár, Szotter Imre Biharkesztes, Huszti Sámuel, dr Blayer Endre ügyvéd, Nagy Sándor kulturmérnök, Reismann Antal, Schöpjung Endre Székelyhid, Kemény Béla mérnök, ifj. Kálmándy Mihály, Mezey János kereskedő, dr Földes Béla ügyvéd Élesd, Jámbor Ferenc földmives, ifj. Karger Sándor kereskedő, Gyenge Imre Nagyszalonta, Kohn Béla Bernáth izr. kórházi gondnok, Govrik Ákos mérnök, Csanády Ákos ny. törvényszéki biró, Devich Miklós, Erdős Imre, Csatáry József füszerkereskedő, Cserey Dezső bankhivatalnok, Fehér Gyula keztyüs, Dózsa Imre földmives Nagykereki, Sticz János gazdálkodó, Zsugovits István szürszabó Berettyóujfalu, ifj. Fazekas János épitész Nagyvárad, dr Kotzó Jenő ügyvéd, dr Rezső Mór ügyvéd, Nagy János, földmives, dr Várady Miklós ügyvéd Székelyhid.

Helyettes esküdtek:

Ifj. Joó Ferenc szücs, Vent Ferenc kárpitos, Nagy József tanár, Vajnovszky József lakatos, Dajka Ambrus hentes, Vargha László szücs, Balogh János bádogos, Bogdán Antal esztergályos, Fildler György lakatos, Barza János bádogos.

Sikkasztó alkalmazott. *Schwartz* Péter, a Kurländer és Ullmann cégnél volt alkalmazva, mint pénzbeszedő. Ez évben több mint 300 koronát a cég részére beszedett pénzekből elsikkasztott és a pénzt elkártyázta. Megtették ellene a feljelentést, mire Schwartz Amerikába akart szökni. Azonban csak Bécsig jutott el, mert ott elfogták, letartóztatták és azóta a nagyváradi kir. ügyészség foglya. Tegnap tárgyalta ügyét a nagyváradi kir. törvényszék, mint büntető bíróság Vámosy Mihály elnöklete alatt. Hat havi börtönre itélték. Felebbezett.

§ **Halálos liftszerencsétlenség.** Csak nemrégen történt az a halálos végü liftszerencsétlenség a Moskovits Adolf-féle szeszgyárban, amelynek egy lengyel munkásleány lett az áldozata. Annakidején részletesen megirtuk az esetet. *Szamecz* Ádám lengyel munkás volt a hibás, aki dacára annak, hogy ismerte a tilalmat, amely szerint a tehervonót személyeknek nem szabad használni, a szerencsétlenül járt leányt „liftezni" vitte. A leány kiesett a liftből, és holtan terült el a földön. *Szamecz* Ádámot gondatlaeságból okozott emberölésért vonta felelőségre a bíróság és 2 havi fogházra itélte.

Két középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomdában.

TÁVIRATOK

Pozsonyi bizalom.

Pozsony, szept. 29.

Ma Pozsony vármegye törvényhatósági bizottsága ülést tartott, a melyen tulnyomó többséggel bizalmat szavaztak a kormánynak.

—

A szultán beteg.

Frankfurt, szept. 29.

Mehmed szultán állapota sokkal komolyabb, mintsem azt a nyilvánosság előtt feltüntetik. Némelyek szerint a szultánnak veszedelmes hólyagbaja van, mások szerint szélütés érte. A beteg állapota aggodalomra ad okot.

—

Agyonlőtt rendőrfőnök.

Lomsha, szept. 29.

Az itteni titkos rendőrség főnökét tegnap éjszaka az utcán agyonlőtték. A merénylő, egy varsói bandita, aki agyonlőtte magát.

—

Japán megbékült Kinával.

Nanking, szept. 29.

Csangsuen tábornok ma reggel látogatást tett a japáni konzulátuson 50 főnyi testőrsége kiséretében és a nankingi incidens miatt bocsánatot kért. Délután csapatainak egyik ezrede elvonul a konzulátus előtt és a konzul előtt tiszteleg. A japán követség a leghatározottabban megcáfolja azt a hirt, hogy Kinának ultimátumot nyujtott át és kijelenti, hogy a kinai hatóság teljesitette a japán követeléseket.

—

Ismét kolera.

Miskolc, szept. 29.

(Saját tudósitónktól.) Sajóláz községben ismét több kolera megbetegedés fordult elő. Az eddigi betegek száma 12. A községet elzárták.

—

Rémes családirtás.

Prága, szept. 29.

Szluvacsek, egy kereskedelmi iskola tulajdonosa ma reggel lakásán feleségét és egyik fiát agyonlőtte. Leányát és másik fiát sulyosan megsebesitette. A leány a kórházba belehalt sebeibe. A rémes családirtás oka anyagi zavarok és feldult családi élet.

—

Harc a montegróiakkal.

Cetinje, szept. 29.

A kormánynak az a kisérlete, hogy a malasszorokat néhány Montenegróban álló törzsfő közvetitésével megnyerje, meghiusult. A határról érkező jelentések szerint a felkelés mindjobban terjed. Guzinyénél véres harcok folytak, amelyekben az albánok kerekedtek felül. A komoly helyzetre való tekintettel a kormány elhatározta, hogy a felkelők ellen tizezer embert küld táborba. A csapatok egy része már el is indult.

Conrád Bécsben.

Bécs, szept 29.

Hötzendorfi Conrád vezérkari főnök ma reggel Grácból Bécsbe érkezett és délben felkereste Krobatin hadügyminisztert, akivel hosszasabban tanácskozott. Ez a tanácskozás nagy feltünést keltett katonai körökben és ugy tudják, megállapodás jött létre, mely szerint Conrad megmarad állásában.

—

A portugál királyné betegsége

München, szept. 29.

Mánuel portugál király a mult hétfőn felesége vel együtt a városi kórházba költözött és most mindaddig ott fog lakni, a mig a felesége a kórházból eltávozhatik. A királyné állapota javult. Hogy az ex-király nem a maga betegsége miatt volt kénytelen kórházba menni, azt mutatja az is, hogy Mánuel mindennap sétál a városban és tegnap jelen volt az opera Caruso-előadásán is.

—

Hajdumegye is bizalmat szavazott.

Debrecen, szept. 29.

Hajdumegye közgyülése ma foglalkozott a Tisza-kormány bemutatkozó leiratával. Az állandó választmány azt inditványozta, hogy a vármegye mondja ki bizalmatlanságát a Tisza-kormány ellen. Ujvárossy-Szabó Lajos viszont azt inditványozta, hogy a közgyülés szavazzon bizalmat Tiszának. A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy Hajduvármegye 96 szóval 89 ellen bizalmat szavazott a kormánynak.

Regénycsarnok.

VACKOR JÓZSI.

— *Rajz.* —

Irta: *Kiss Endre.* 2

Ezek aztán az ön eszökhöz képest elnevették az egész dolgot s előbb azt mondták, hogy: „nem!“ — később meg azt kezdték mondani, hogy: „hagyott bizony, még pedig 8 darabot, de a Pistya rendőr megette.“ Ezért természetesen neki becsületbeli kötelessége volt a Pistya rendőrt ráncba szedni, meg össze is szidni merészségeért, mert hát ilyformán a nemzetes nemes község pénztárfiókjába is bele lehet nyulni ám, — ami nem kicsi baj.

Ebből aztán szó szóra ment s a biró elejébe kerekedtek, kinek erélyes közbelépésével sikerült a rendőrt rendreutasitani és Józsit lecsendesiteni; de emellett szigoruan, hivatalvesztéssel elrendelte, hogy: „a vackorokhoz ne merészeljen többet senki se nyulni, mert azok csupán az ő Józsiját illetik.“

Ebből aztán lett hecc, a hivatalos kisebb személyek — irigységből — ugy kezdték hivni s még a listázó könyvbe is ugy irták be: „Csiby (Vackoros) Józsi“. Később, hogy a nyelvök jól rájárt a vackorra, egész egyszerüen a Csibyt elhagyták s maradt szimplán a „Vackor Józsi“.

Más zajt ütött volna e roppant névcsorbitásért, de ő még fel sem vette. Mit kössön ki annyival? Ugy sem értik meg a sok ostoba — gondolá. Pedig ha szorossan veszszük: ő a tőzsgyökeres székely nemesekhez tartozik Csik vármegyében, még pedigen olyan székely, kinek elődje a huszároknál I-ső lovassági Primipilusak szerepeltek Mária Terézia idejében.

S minő megfoghatlan, hogy ő dacára nemes származásának, hivatalának, rangjának, mégis mindenkinél kisebb és senkinél sem nagyobb tekintélyben, mintha ez is testalkatától függne. Pedig látja a jó Isten is, hogy az ő araszos, cölöplábai örök járáskelésben, mozgásban vannak; különben hogy is tudta volna 12 álló esztendeig az egész falu idézőjét, szóbeli megcitálását elhordozni egyen-egyenkint a kitüzött pontos időre, ha azokat nem mozgatta volna oly gyorsan kurta, tömzsi dereka alatt? Igen, kurta dereka alatt, amelynél csak a nyak kurtább olyannyira, hogy ha egy kissé lehuzza magát kék lájbijába, alig lehet felfedezni az emberi alakot. Ezenfelül szokás szerint, mint másnál is, ugy nála is, ott van a kiszélesedett kerek fej és a jó hosszura megnőtt gesztenyeszinü Attila viseletü haj össze-vissza kuszálva és az lereszkedik tenyérszélességü arcára, a mely megfogva szénpor által, ritkán mutatja a valót, hanem annál többször igen a feketét. Ő különben szőke azzal a 20—30 szál bajuszával, mely rendesen a szájában szokott alkalmatlankodni. Valóságosan szőke, azt csürök szemei is bizonyitják, melyeket ha jól megkeresünk a bemélyedt üregben, mint két lenvirágot találjuk ott a bubli-orr keletkezésénél, körülvéve az arcredők által.

Ilyen alakban ki sem csodálkozhatik, hogy nem sokat különbözik a körte megcsökött fájánál: a Vackornál, miért is az az átkozott név teljesen rajta maradt s most a legutolsó utcagyerek, a legöregebb ag, ki a hamunak is azt mondja: „mamu“ ugy ismeri, mint Vaczkor Józsit, a 12 évig hüségesen szolgált ordináncot.

Józsi különben talpig derék ember, csakhogy egyhangu életében egy szomoru epizódot is találunk: s ez az ő szerelmi viszonya Biró — s különben is biró — Antal, nemzetes biró uram egyetlen szép és kedves leányával, Annussal, kit akkor szeretett volt meg oly nagyon, mikor őt a falu szemeláttára az ő áldott jó apja hivatba helyezte s ő első szolgálatáról jelentest tenni tévedésből oda talált menni megmondandó, hogy az idézőket becsületesen elhordozta. Az alig 6 éves galambjóskgu teremtés Józsinknak akkor két almát és egy körtét adott át az első látásnál és nemcsak hogy meg nem kérdezte, hogy miféle hivatalt visel, hanem még le is ültette a konyha asztal mellett levő „X“ lábu székre s egy kicsi levest is juttatott.

Józsinknak a hivatalos sáfrányos leves és a porcellánkra szabdalt sóbafőtt tagadhatatlanul jól esett.

De hiszen meg is köszönte ugy, mint ahogy tán senki sem, mert még ezt is oda tette a végire:

— Az Isten adjon ezer annyit helyette.

Aztán elment gyakorolni a felügyeletet a községi házhoz, mert, ez az ő sora volt minden délben. De semmikép sem tudta kivetni a fejéből azt a kedves leányzó jelöltet és a jó levest. S mentől többször gondoit reá, annál inkább érezte, hogy jobb ha arra gondol, mint más egyébre; s valahogy talált jönni neki ez, szinte kedve lett volna sirni az ő árvaságán, ha nem restelte volna a pityergést?

Aztán igy csak teldegélt az idő szebbnél szebb s ujabbnál-ujabb szép remények között sokszor, de sökszor meg a fekete földig bánattal tele volt a szive.

Hanem aztán Józsi hivatalának nemcsak hogy hajszálra meg nem felelt, de pontos is volt oly annyira, hogy ha az a vackor hiskor história el nem rontja vala a dolgot? „Pontos Józsi“ nevet is kaphatott volna!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	10.61
Buza 1914. áprilisra — —	11.49
Októberi rozs — — —	8.05
Áprilisi rozs (1914) — —	8.81
Októberi zab — — — —	7.49
Áprilisi zab (1914) — —	7.85
Tengeri 1914 májusra — —	6·83

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	825.75
Osztrák hitelrészvény —	627.50
4%-os koronajáradék —	81.25
Osztr. magy. államv. —	699.50
Jelzálogbank — — —	426.50
Leszámitoló és pénzváltó —	510.50
Hazai bank — — — —	284.—
Magyar bank — — —	548.75
Keresk. bank — — —	3720.—
Rimamurányi — — —	686.—
Salgótarjáni kőszén — —	758.—
M. Ált. Kőszénbánya —	1057.—
Közuti vasut — — — —	633.75
Városi villamos — — —	357.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmeticai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kosmeticába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnal akarja beszerezni, ugy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesitőnket» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Tüzijáték kiállitás

Özv. Kádár János-né

elsőrangu füszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbrangu különlegességek előnyös **bevàsàrlási** forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz. Telefon 85. sz.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállitja

Wágner „Hangszer-Király"

Budapest, József-körut 15. (Telefon.)

A milánói, párisi és londoni kiállitáson az első dijjal kitüntetve.

Hegedü, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Jogásztárogató, billentyükkel 16 korona.
Kétsoros hangverseny harmonika 25 korona.
Beszélőgép, hatalmas hangu 40 korona.
Csodaréztrombita, erős, 6 korona.
V rázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Javitási szakmünelyek!

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljünk a „Wágner" névre és a 15. házszámra.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad

Rákóci-u. 20.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga közelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágositással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Üzlet áthelyezés

a

Hungária cipőgyár

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa.)

Bémer-téri fiók üzletét

október 1-én ugyancsak azon házba, Rákóczi-uti részén levő **Ujhelyi-féle** női kalap üzlethelyiségbe helyezi át.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. **Férfi ingek jó minőségben 1·94 kor., női ingek 1·94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől.**

Nyakkendők, ridikülök 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa

Rákóczi-ut 14.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!

Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, vizhőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben **9200** beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitünő vendéglők, állandó elsőrendü cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

Legolcsóbb bevásárlasi források!

Alapittatott 1893. **Freund Benjámin** Alapittatott 1893.
műórás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakitása miatt a teljes raktáramat kiárusitom eddig nem létező leszállitott árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyürüket, fülfüggőket és más ékszernemüeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Tátray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT
ker. katholikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben
1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Őr-u. 6.
Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hivásra megjelenek.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó uj munkákat és javitásokat jutányos árban. Takarék tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kivánatra küldök.

Jenny Jenő
órás, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javitásokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Petry Árpàd
órás- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemü műszerészi munkák szakszerü javitàsa elfogadtatik.

Uj keztyüs és sérvkötő készitő!!
Keztyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készittetnek. Báli keztyük 70 cm. hosszu, csak 6 korona. Tisztitások és javitások azonnal eszközöltetnek **Ruganyos sérvkötők** 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, **de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott **kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett **eredeti készitmény** nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a **világhirü cég** magyarországi képviselete:

Holczer Emil Zoltàn, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerü levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Kapható **Nagy-Váradon: Farkas István** és **Darvas István** drogeriájában.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.